

SOCIALINĖS ATSAKOMYBĖS

ATASKAITA

2019-2020

VILNIAUS APSKRITIES
ADOMO MICKEVIČIAUS
VIEŠOJI BIBLIOTEKA

VADOVO ŽODIS

Gerbiamieji skaitytojai,

Džiaugiamės, kad patraukėme Jūsų dėmesį ir šiandien skaitote šią socialinės atsakomybės ataskaitą. Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka, įsteigta 1950 metais, pergyvenusi istorinę santvarkų kaitą ir politines kolizijas, šiemet švenčia 70 metų jubiliejų. Noriu padėkoti, kad visus šiuos metus turėjome didelį bibliotekos darbuotojų, skaitytojų ir partnerių palaikymą, todėl šiandien galime didžiuotis pasiektais darbais ir pasitikti ateities iššūkius.

Informacinių žinių plėtra, visuomenės ugdymas, patirties ir kompetencijos perdavimas Vilniaus ir Alytaus regionų savivaldybių viešųjų ir mokyklų bibliotekoms – nuolatinė mūsų veiklos sritis. Bendradarbiaujame su 13 savivaldybių viešosiomis bibliotekomis, esame reikalingi 15.000 skaitytojų kasmet, kasdien mus aplanko virš 900 lankytojų, o per metus sulaukiame iš viso apie 330 tūkst. susidomėjusių asmenų fizinėje ir virtualioje erdvėje.

Dėkoju čia dirbantiems žmonėms, kurie net ir ne pačiomis palankiausiomis sąlygomis sugebėjo sukurti jaukią ir ramią aplinką skaitytojams. Esu dėkinga skaitytojams, kurie liko ištikimi mūsų bibliotekai sunkiais nepriteklių ir užsitęsiosios rekonstrukcijos metais. Pagarbos ir pasididžiavimo žodžiai skirti visai gausiai mūsų bendruomenei, kuri kuria biblioteką kiekvieną akimirką – dalyvaudama renginiuose, skaitydama ir palaikydama bibliotekos veiklą. Esu įsitikinusi, kad darbuotojų profesinė kompetencija ir bendrystė su skaitytojais – vienas svarbiausių mūsų bibliotekos rodiklių.

Baigia pasimiršti 12 metų trukusios rekonstrukcijos nepatogumai, persikraustymo į naujas erdves talkos. Daugėja džiaugsmo geromis sąlygomis, platesnėmis galimybėmis, šiuolaikine įranga, gražia ekologiška aplinka ir patogia ergonomiška buitimi istoriniame išskirtinės architektūros pastate. Projektinė veikla ir gausus jaunimo būrys atveria naujus tarptautinių ryšių horizontus – A. Mickevičiaus viešoji biblioteka tampa integralia pasaulinės bibliotekinių bendruomenės ląstele, pajėgia vykdyti jai skirtą kultūrinę misiją.

Nors vis daugiau funkcijų keliama į virtualią erdvę, biblioteka išlieka plataus spektro kultūrine institucija, kuri rengia knygų pristatymus, susitikimus su autoriais, čia vyksta ir spektaklių peržiūros, koncertai, atidaromos dailininkų parodos, minimos tradicinės šventės. Biblioteka kiekvieną rudenį organizuoja tradiciniu tapusį „Skaitymo festivalį“, „Austrijos dienas“, moksleivių edukacijas, o kiekvieną pavasarį knygų mugėje dalyvauja kaip aktyvi bibliotekų erdvės narė, pristatanti vis naujas veiklas ir iniciatyvas. Bibliotekoje vyksta įvairūs informacinio raštingumo mokymai gyventojams, skaitytojų klubų užsiėmimai, daugybė edukacijų visuomenei, kurią bandoma įtraukti į bendras veiklas.

Bibliotekai svarbus krašto identiteto ir savasties išsaugojimas. „Vilnijos vartų“ duomenų bazė yra viena iš kraštotyrinės veiklos sričių, o biblioteka kartu yra šio baro metodikos rengėja ir darbo koordinatore visų Vilniaus apskrities bibliotekų mastu. Įvairiomis priemonėmis ir veiklomis biblioteka ragina fiksuoti, kaupti, tirti ir publikuoti kraštui svarbius įvykius, kurie žmogiškuoju suvokimo lygiu papildo istorinį Lietuvos naratyvą. Biblioteka pavadinta Adomo Mickevičiaus vardu. Fonduose sukaupėme unikalių poetų menančių dokumentų, leidinių, relikvijų ir relikty, meno kūrinių. Vienas iš tarptautinės bibliotekos veiklos tikslų yra tolesnis plačios A. Mickevičiaus veiklos studijavimas, medžiagos kaupimas ir visuomeninė sklaida, atskleidžiant ne tik literatūrinį genijų, bet ir humanistines, politines, diplomatinės jo misijas. Maloniai kviečiame su A. Mickevičiaus kultūriniu palikimu susipažinti visas mums svarbias visuomenės grupes: mokinius, studentus, akademikus, visus, kurie domisi Lietuvos istorija ir kultūra.

Tikimės, kad plati ir turininga mūsų veikla, dėmesys naujovėms, darbuotojų profesionalumas leis ir toliau pelnyti Jūsų pagarbą ir pasitikėjimą. Jūs buvote, esate ir būsite patys svarbiausi mūsų gerėjančios ateities vertintojai.

Tikiu, kad socialinės atsakomybės principų taikymas mūsų veikloje padeda mums gerinti organizacijos veiklą, stiprinti jos reputaciją bei sukurti ir palaikyti tamprius ryšius su klientais ir steigėjais. Socialiai atsakinga organizacijos veikla stiprina darbuotojų savigarbą, pasitikėjimą, moralę, didina jų motyvaciją, padeda pritraukti, motyvuoti ir išsaugoti darbuotojus.

Šiandien socialinės atsakomybės principus daugiausiai taikome ir ketiname tai tęsti šiose srityse:

- darbdavystės praktika;
- aplinkosauga;
- žmogaus teisės;
- sąžiningo verslo praktika;
- klientų ir paslaugų klausimai;
- ryšiai su bendruomene.

**Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus
viešosios bibliotekos direktorė**

Emilija Banionytė

VILNIAUS APSKRITIES
ADOMO MICKEVIČIAUS
VIEŠOJI BIBLIOTEKA

ORGANIZACIJOS PRISTATYMAS

Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka

Veiklos sritis, teikiami produktai ir paslaugos:

Biblioteka yra 5-ųjų Alytaus apskrities ir 8-ųjų Vilniaus apskrities savivaldybių viešųjų bibliotekų metodikos centras, teikia profesinę pagalbą (konsultavimas, mokymai, tyrimai ir analizės), bendradarbiauja su Vilniaus regiono bibliotekomis ir jų filialais, dalijantis informacijos ištekliais, organizuojant ir įgyvendinant bendrus projektus bei renginius. Biblioteka teikia informacijos ir kultūros paslaugas Vilniaus miesto ir Vilniaus regiono (Alytaus ir Vilniaus apskričių) gyventojams. Biblioteka turi sukaupusi didelę ir vertingą dokumentų kolekciją apie Vilniaus regiono vietas ir žmones. Bendradarbiaudama kartu su kitomis Vilniaus apskrities bibliotekomis kuria išskirtinę kraštotyrinės informacijos interneto svetainę „Vilnijos vartai“ (www.vilnijosvartai.lt), nuo 2016 m. pradėjo veikti identišką svetainę „Dainavos kraštas“ (www.dainavoskrastas.lt), skirta informacijos apie Alytaus apskritį sklaidai.

Organizacijos vertybės:

- bendruomeniškumas ir pilietiškumas;
- modernios idėjos;
- išraiškos ir asmens laisvė;
- nuolatinis ugdymasis.

Organizacijos misija:

Kurti patrauklią aplinką pažinimui ir atradimų įprasminimui.

Darbuotojų skaičius: 84

Su organizacijos veikla susijusios suinteresuotos šalys:

- skaitytojai;
- darbuotojai;
- kitų bibliotekų specialistai;
- leidyklos;
- valstybinės (reguliuojančios) institucijos;
- NVO (visuomeninės organizacijos);
- bendruomenė (gyventojai);
- žiniasklaida.

ORGANIZACIJOS VALDYMAS

Mūsų organizacijoje yra aiškus sprendimų priėmimo procesas. Turime patvirtintą organizacijos struktūrą, yra pasirašomas darbuotojų įgaliojimų delegavimo dokumentas.

Turime patvirtintas darbuotojų atrankos ir pirkimų procedūras, rašytinę politiką korupcijos ir diskriminacijos prevencijai.

Organizacijoje veikia darbuotojų skatinimo/motyvacijos sistema. Taikome papildomas socialines garantijas šiems darbuotojams:

- daugiavaikiams darbuotojams suteikiame pirmenybę pasirinkti atostogų grafiką;
- skiriame papildomą atostogų dieną tėvams, auginantiems 2 vaikus iki 14 m.;
- suteikiame 3 dienų nemokamas atostogas mirus 1-mos eilės giminiui.

Priimant svarbius sprendimus organizacijoje dalyvauja šios suinteresuotosios šalys:

- darbuotojai,
- klientai,
- tiekėjai,
- valstybinės (reguliuojančios) institucijos,
- bendruomenė.

Vadovai praktikuoja ir skatina etišką elgesį, atskaitomybę ir skaidrumą. Duomenys apie veiklos rezultatus, struktūrą yra viešinami organizacijos interneto tinklalapyje.

DARBDAVYSTĖS PRAKTIKA

LAIKOMĖS ĮSTATYMŲ REIKALAVIMŲ

DARBDAVYSTĖS PRAKTIKAI:

- užtikriname saugos ir higienos reikalavimus atitinkančias darbo sąlygas;
- organizacijoje efektyviai veikia Darbo taryba;
- užtikriname teisę steigti profesines sąjungas ir dalyvauti jų veikloje;
- užtikriname teisę į socialinę apsaugą (darbuotojų sveikatos patikrinimas įmonės lėšomis, neįgalumo pašalpa, kt.);
- įsteigtas Darbuotojų saugos ir sveikatos komitetas;
- nėra diskriminacijos įdarbinimo ar atleidimo sprendimuose;
- nenaudojame ir netoleruojame vaikų ar prievartinio darbo;
- organizacijoje yra apibrėžta ir veikianti darbuotojų vertinimo ir motyvavimo sistema.

Gerų darbo rezultatų pasiekusiems darbuotojams skiriame apdovanojimus. Sudarome palankias sąlygas šeimos ir darbo įsipareigojimų derinimui: taikome nuotolinio darbo sąlygas, pamainos ir atostogų grafikus sudarome atsižvelgdami ir į poveikį darbuotojo šeimos nariams.

UŽTIKRINAME SOCIALINĮ DIALOGĄ:

- vyksta administracijos susitikimai su darbuotojų atstovais;
- veikia darbuotojų profesinė sąjunga;
- veikia Darbo taryba.

RŪPINAMĖS DARBUOTOJŲ SAUGA IR SVEIKATA DARBE:

- aprūpiname saugos ir sveikatos darbe priemonėmis;
- periodiškai rengiame saugos ir sveikatos darbe mokymus;
- taikome papildomas, nei reikalauja teisės aktai, saugos ir sveikatos darbe priemones;
- darbdavio lėšomis apmokame darbuotojų sveikatos patikrą;
- turime ergonomiškai įrengtas darbo vietas.

Investuojame į darbuotojų mokymą ir ugdymą. Per 2019-uosius profesinę kvalifikaciją kėlė 87 proc. bibliotekos darbuotojų. Bibliotekos specialistų inicijuotuose ir organizuotuose mokymuose apmokyta 580 regiono bibliotekininkų.

APLINKOSAUGA

Skatiname taupų popieriaus naudojimą: spausdiname dvipusiu būdu, vidiniam poreikiui spausdiname ant juodraštinio popieriaus, dokumentus saugome elektroninėse laikmenose arba siunčiame elektroniniu paštu.

Organizuojame edukacijas, skatinančias rūšiuoti, prikelti daiktus antram gyvenimui. Lankytojų dėmesio sulaukė bibliotekoje organizuojama edukacija „Dekupažo pradžiamokslis“, biblioteka kaip partnerė dalyvauja projektuose aplinkosaugos tema „My green ID“, kiekvieną šeštadienį Vaikų bibliotekoje vyksta Šeimadieniai, kurių metu vyksta dirbtuvės iš įvairių, jau naudotų medžiagų.

ŽMOGAUS TEISĖS

Gerbiame tarptautinę žmogaus teisių apsaugą savo įtakos sferoje ir užtikriname, kad neprisidedame prie žmogaus teisių pažeidimų. Darbuotojų teisės yra tiksliai reglamentuojamos organizacijos darbo tvarkos taisyklėse ir pareigybės nuostatuose.

Darbuotojai dalyvauja priimant sprendimus, kurie susiję su jų gyvenimu.

Darbuotojų paieškos ir įdarbinimo tvarkoje atrankos kriterijai yra aiškiai apibrėžti ir objektyvūs.

Užtikriname lygias galimybes visiems savo darbuotojams:

- nepriklausomai nuo darbuotojų lyties ar socialinio statuso užtikriname vienodas darbo sąlygas ir vienodą apmokėjimą; mokame teisingą darbo užmokestį ir taikome vienodą apmokėjimą už lygiavertį darbą socialinėms mažumoms priklausantiems ar negalia turintiems darbuotojams;
- turime aiškias nediskriminavimo taisykles, apimančias kilmę, religiją, seksualinę orientaciją;
- sudarome visiems vienodas galimybes būti pakeliamiems darbe į atitinkamas aukštesnes pareigas, atsižvelgiant vien į darbo stažą ir kompetenciją.

Vykdome socialinės gerovės didinimo iniciatyvas:

- užtikriname darbuotojų teisę į poilsį, laisvalaikį bei pagrįstą darbo laiko apribojimą ir mokamas įprastines atostogas, taip pat apmokėjimą už darbą valstybinių švenčių dienomis;
- į pensiją išėję bibliotekos darbuotojai yra skatinami dalintis patirtimi, dalyvauti savanoriškoje veikloje.

Skatiname darbuotojų sveiką gyvenseną: darbuotojams yra sudaromos sąlygos pietų pertraukų metu bibliotekos patalpose lankyti jogos užsiėmimus.

SAŽININGO VERSLO PRAKTIKA

Turime aiškią ir skaidrią viešųjų pirkimų procedūrą. Politikų įtakos nenaudojame įstatymams nesilaikyti ar juos keisti. Turime taisykles, kuriose apibrėžiamos sąžiningos konkurencijos nuostatos.

Sąžiningai elgiamės su tiekėjais: mokame sąžiningą kainą, laiku atsiskaitome, sprendžiame iškilusias problemas.

Sąžiningai elgiamės su vartotojais: teikiame nedviprasmišką informaciją, laikomės įsipareigojimų, sprendžiame iškilusias problemas.

Gerbiame nuosavybės (turto) teises - mokame sąžiningą kainą už įsigyjamą ar nuomojamą turą.

Bibliotekos struktūra yra viešai prieinama bibliotekos interneto svetainėje www.amb.lt. Pateikiama visa informacija apie organizacijos darbuotojus, jų kontaktinę informaciją. Kiekvienais metais biblioteka rengia ataskaitas, skirtas Lietuvos nacionalinei bibliotekai, LR Kultūros ministerijai ir visuomenei. Bibliotekos veiklos rezultatai matuojami įvairiais, skirtingais pjūviais - apsilankę fiziniai ir virtualūs vartotojai, registruoti skaitytojai, dokumentų išduotis, mokymų, renginių, edukacinių užsiėmimų skaičius.

KLIENTŲ (IR PRODUKTŲ/PASLAUGŲ) KLAUSIMAI

Reklamoje laikomės sąžiningo marketingo principų: reklamines žinutes kuriame atsakingai, nedviprasmiškai ir remiantis faktais, nenaudojame lyginamosios reklamos.

Siekiame minimizuoti savo veiklos neigiamą poveikį sveikatai ar aplinkai: pakuotei naudojame perdirbamas medžiagas, kartoninės pakuotės yra rūšiuojamos ir atiduodamos perdirbimui, įvairios pakuotės yra naudojamos dar kartą edukacinių užsiėmimų (Šeimadienių, dekupažo darymo ir kt.) metu.

Taikome priemones grįžtamajam ryšiui iš klientų gauti, analizuojame duomenis ir imamės veiksmų. Užtikriname vartotojų duomenų apsaugą ir privatumą vadovaudamiesi vartotojų/klientų skundų valdymo tvarka.

Taip pat imamės iniciatyvos vartotojams šviesti ir ugdyti: publikuojame straipsnius apie atsakingą vartojimą, rengiame ekskursijas, pristatymus. Taip pat mūsų bibliotekoje yra organizuojami įvairūs renginiai, susiję su aplinkosauga, sveika gyvensena. Vyksta edukaciniai užsiėmimai vaikams ir suaugusiems „Atnaujink mane“, „Dekupažo pradžiamokslis“, kur dalyviai gali atnaujinti ir naujam gyvenimui prikelti atsibodusį ar seną daiktą. Kitų edukacinių užsiėmimų metu bibliotekos darbuotojai taip pat naudoja naudotus daiktus, medžiagas, iš kurių kuriami nauji meniniai objektai.

RYŠIAI SU BENDRUOMENE

Siekiame kurti naudą bendruomenei šiomis iniciatyvomis:

- sukurdami darbo vietas;
- ugdydami įgūdžius;
- gerindami sveikatą ir gerovę;
- gerbūvio programomis.

Bibliotekoje per metus bendruomenei yra surengiama apie 400 nemokamų informacinio ir medija raštingumo mokymų. Bibliotekos bendruomenė gali čia mokytis ir kompiuterinio raštingumo pradmenų, ir naudotis įvairiomis technologijomis (3D spausdintuvu, dronais, mikrokompiuteriais), ir pagilinti įvairias medijų raštingumo (programų Canva, beFunky) žinias. Skirtingoms amžiaus grupėms yra rengiamos edukacinės programos, mokomieji renginiai taip skatinant bendruomenę aktyviai dalyvauti mokymosi visą gyvenimą veiklose – įvairiose edukacinėse programose, skaitytojų klubuose (lietuvių ir vokiečių kalbomis), atvirose paskaitose ir t.t.

Prioritetą teikiame iniciatyvoms, gerinančioms bendruomenės gebėjimus ilgalaikėje perspektyvoje.

Konsultuojamės su bendruomenės nariais prieš kurdami iniciatyvas, programas. Biblioteka siekia nuolatinio atgalinio ryšio iš savo bendruomenės. Skaitytojai ir lankytojai gali pasiūlyti ne tik leidinius, kuriuos vertėtų bibliotekai įsigyti, bet ir kitas veiklas – renginius, edukacijas. Organizuodami tradicinį Skaitymo festivalį kviečiame bendruomenę išsakyti savo norus – kokius atlikėjus ar rašytojus pakviesti. Bendruomenės nariai skatinami bibliotekos erdvėse pristatyti savo kūrybą – rengti knygų pristatymus, susitikimus, paskaitas, organizuoti parodas ir kitas saviraiškos veiklas. Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka yra bendruomenės biblioteka, tad kiekvienas bendruomenės narys gali savo idėją pasiūlyti ir tiesiog pasikalbėdamas su bibliotekininku ar susisiekdamas elektroniniu paštu ar palikdamas žinutę bibliotekos Facebook paskyroje.

RYŠIAI SU BENDRUOMENE

Palaikome ryšius su kitomis mokslo bendruomenėmis:

Biblioteka nuolat palaiko ryšius ir bendradarbiauja su Vilniaus universiteto Komunikacijos fakultetu. Fakulteto profesoriai dalyvauja bibliotekos organizuojamuose projektuose, mokymuose, paskaitose. Kaip ekspertai vertina bibliotekos kuriamus produktus ir paslaugas. Taip pat bibliotekoje kasmet praktiką atlieka studentai ir iš Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto.

Palaikome ryšius su kitomis profesinėmis bendruomenėmis:

Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka yra Vilniaus ir Alytaus regionų bibliotekų metodinis centras, ženkliai prisidedantis prie kvalifikacijos kėlimo. Bibliotekos specialistai aktyviai dalyvauja andragoginėje veikloje ir, bendradarbiaudami su kitais profesinės bendruomenės atstovais, rengia mokymų programas regiono ir mokyklų bibliotekininkams. Bendradarbiaujame su įvairiomis ambasadomis, puoselėdami Vilniaus daugiakultūriškumą. Austrijos ambasadą dėka dar 1994 m. bibliotekoje buvo įkurta Austrijų skaitykla. Bendradarbiavimas su Kinijos Liaudies Respublikos ambasada leidžia skaitytojus supažinti su Šanchajaus kolekcija. Kartu su nevyriausybinėmis organizacijomis rengiame bendrus projektus ir kitas į bendruomenę orientuotas iniciatyvas. Prisidedame prie kelintus metus iš eilės VŠĮ „Kūrybinių industrijų dokas“ rengiamo projekto „Nemiegantys rajonai“, kuris skatina kultūrinės veiklas perkelti į Vilniaus mikrorajonus.

Palaikome ryšius su kitomis potencialių darbuotojų bendruomenėmis:

Biblioteka, bendradarbiaudama su Vilniaus universiteto Komunikacijos ir Istorijos fakultetais, skatina studentus ne tik atlikti praktiką bibliotekoje, bet ir pradėti čia savo karjerą. Per paskutinius penkerius metus penki nauji bibliotekos darbuotojai buvo atrinkti iš praktiką atlikusių studentų.

